

The background is an abstract painting with a textured, impasto style. It features a mix of colors including light blue, white, yellow, orange, red, and green, suggesting a landscape or a celestial scene. The brushstrokes are visible and expressive.

Jørgen Hedager Nielsen

HAN GØR ALTING NYT

**om de sidste tider,
Jesu genkomst
og den nye jord**

Indhold

Forord	9
1. Forventningens glæde	13
2. At læse profetier	23
3. Frelseshistorien	35
4. Eskatologi i Bibelen	41
5. Frimodighed på dommens dag	61
6. Optimisme så det basker	67

Anden del

7. Opstandelse	75
8. Engle og dæmoner	83
9. Guds rige	89
10. Johannes' Åbenbaring	97
11. Tusindårsriget	109
12. Tegnene	133
13. Antikrist	141

14. Trængsel og frafald	151
15. Verdensmission	157
16. Israel	163
17. Våg derfor	181
18. Jesu komme i skyerne	185
19. Bortrykkelsen	191
20. Dommen	197
21. Ild og svovl	207
22. Ny himmel og ny jord	213
23. Det nye Jerusalem	219
Postludium: Tiden er nær	225
Skriftstedsregister	233
Stikordsregister	241
Anvendt litteratur	243

Når dommedag kommer,
begynder din sommer

Brorson

Af dig genfødes skal jord og himmel

Grundtvig

Forord

Mennesker har til alle tider interesseret sig for, hvad der vil ske i fremtiden. Sandsigere, astrologer, clairvoyante, og hvad de ellers kalder sig, har tjent formuer på at kigge i krystalkugler, tarotkort og horoskoper for at hjælpe mennesker til lidt viden om kommende dage. Spiritister og andre dødemanere har helt fra tidernes morgen samlet skarer af nysgerrige, sørgende og søgende – og gør det stadig.

Der er ikke noget i vejen med at interessere sig for fremtiden, men der findes metoder, vi skal holde os fra. Det er med livet som indsats – det evige liv – når mennesker søger okkult vejledning. Og det er helt unødvendigt. Gud har fortalt os, hvad vi har brug for at vide. Det er det, denne bog handler om. Vi skal beskæftige os med, hvad der skal ske fra nu af og langt ind i evigheden og også lidt om, hvad der er sket fra skabelsen og indtil nu. Begyndelsen hører nemlig med, hvis vi skal forstå fremtiden.

Opbygning

Både jødedom og kristendom – altså hele Bibelen – taler om tidernes ende. Læren om de sidste tider og Jesu genkomst er samlet under det teologiske ord *eskatologi*. Det er et af de få fagudtryk, der vil blive brugt i bogen. Eskatologi betyder læren om de sidste ting, og det samler de temaer, der behandles i kapitel 7-23.

Læser man bogen fra begyndelse til slut, får man først understreget, hvorfor det er godt, at jorden en dag går under. Dernæst ser vi på, hvordan vi skal forstå profetierne og historiens gang.

Efter en hurtig gennemgang af frelseshistorien tager vi også en tur gennem Bibelen for at finde en del af de steder i næsten samtlige 66 bøger, der handler om eskatologi.

I bogens anden del fra kapitel 7 kan de enkelte kapitler bruges som håndbogsartikler. De kan læses selvstændigt, men rækkefølgen er ikke tilfældig.

Dette er ikke en videnskabelig bog. Min tilgang har været interesse for emnet siden min tidligste ungdom. Interessen blev væsentligt forøget, da det gik op for mig, at vores fremtid ikke er i himlen, men på den nye jord. Undervejs har jeg samlet en del viden, men ikke på en akademisk måde. Derfor har jeg ikke lagt vægt på at dokumentere ret meget. Hvor der er direkte citater eller ideer, er forfatteren anført, og så kan man i øvrigt finde mere hjælp i litteraturlisten. Jeg skylder tak til de mange forfattere, som har givet inspiration.

Bibelen og bekendelsen står fast, men i mange spørgsmål må vi foretage subjektive vurderinger. Undervejs fornemmer man sikkert min holdning til sagen, men der er lagt vægt på at anføre divergerende synspunkter loyalt. Skulle nogen ønske at

få styr på min holdning allerede fra begyndelsen af læsningen,
er postludiet til sidst et personligt vidnesbyrd.

Jørgen Hedager Nielsen

Forventningens glæde

Ragnarok, dommedag, jordens undergang. Den slags ord er normalt ikke egnede til at hæve humøret. Men Jesus siger: »... når disse ting begynder at ske, så ret jer op og løft jeres hoved ...« (Luk 21,28). Han opfatter jordens undergang som noget, der er godt for disciplene.

Citatet er taget fra en sammenhæng, som vi kommer til at møde flere gange. Det handler om temaer, der fylder meget i Jesu undervisning – og i apostlenes – og derfor også bør gøre det i vores bevidsthed.

Hvem har ikke hørt indvendingen: »Når der er så meget ondt og meningsløst i verden, så kan der ikke findes en almægtig Gud. Og hvis han findes, er han i hvert fald ikke kærlig.« Ordene kan være udtryk for en overfladisk afvisning af

Gud, men de kan også skyldes smertelige personlige oplevelser.

Svaret er, at Gud *har* gjort noget ved det, og han *vil* gøre noget ved det. En dag vil han »tørre hver tåre af deres øjne, og døden skal ikke være mere, ej heller sorg, ej heller skrig, ej heller pine skal være mere« (Åb 21,4). Det er tiden frem til den dag, vi skal se nærmere på, og vi skal også prøve at forstå, hvorfor han ikke for længe siden har gjort sit løfte til virkelighed.

Brud og brudgom

»Hvem vil bebrejde bruden, at hun vender sig til andre, hvis hun grædefærdig spørger, om brudgommen dog ikke snart kommer, og man så svarer hende, at hun er naiv og utidig nysgerrig og hellere skulle interessere sig for noget andet, og at hendes spørgsmål for resten var grammatikalsk forkert formuleret?« Sådan spørger Poul Hoffmann i forordet til *De sidste tider*, som han redigerede og fik udgivet i 1963.

Billedet med bruden og brudgommen går gennem hele Bibelen. I næsten alle tilfælde er Guds folk bruden, og Gud er den brudgom, der har udvalgt sig bruden. Enkelte steder handler det om forholdet mellem Gud og et enkelt menneske. Dengang var forlovelsestiden mere forpligtende end i dag. Når en mand og en kvinde blev givet til hinanden, var de kontraktligt forpligtede på hinanden. De var brud og brudgom frem til brylluppet. Og Bibelen slutter netop med en skildring af brylluppet.

Brudgommen kunne med rette forvente troskab, men gang på gang må profeterne gå til bruden – Guds folk – med den smertelige hilsen fra brudgommen, at han væmmes ved hendes hor med andre. Profeten Hoseas fik endda besked på at gifte sig med en prostitueret for på sin egen krop at mærke,

hvordan Gud havde det, når hans udvalgte brud var utro. Ved sit ægteskab skulle Hoseas demonstrere for folket, hvordan Gud havde det med deres afgudsdyrkelse.

Der var tider, hvor bruden elskede sin brudgom og var tro. Eller måske er det mere korrekt at sige, at der var tider, hvor de gudfrygtige i landet var i flertal.

I tidens fylde kom Jesus. Evangelierne fortæller, at han spurgte efter hjertets forhold til Gud. Det var ikke nok at have en stamtavle, der gik tilbage til Abraham.

Det naturlige for en forlovet pige er, at hun længes efter brylluppet. Det er baggrunden for Poul Hoffmanns retoriske spørgsmål.

Hvis bruden får at vide, at hun er naiv og utidig nysgerrig, og at hun hellere skal interessere sig for noget andet, når hun spørger efter sin brudgom, så er der fare for, at hun giver op og svigter sin forlovede.

Bibelen lægger op til, at den, som tror på Jesus, også længes efter hans genkomst og interesseret følger med i de tegn, han har fortalt om.

Poul Hoffmann mere end antyder i forordet til den nævnte bog, at bruden er blevet svigtet af kirkens forkyndere. Af frygt for, at nogen vil råbe Jehovas Vidner efter dem, har de ladet alt det med de sidste tider ligge. Eller de har måske selv mistet forståelsen for, at det skulle betyde noget. »Talen om historiens afslutning synes i dag at have bedre kår ved de naturvidenskabelige fakulteter end ved de teologiske,« skrev han i 1963. Det er ikke blevet mindre påfaldende siden.

En glædelig dag

Da en journalist fra Ritzau i januar 2007 spurgte biskop Steen Skovsgaard, om det kunne tænkes, at klimaforandringerne var

et tegn på dommedag, svarede Skovsgaard: »Jeg kan ikke udelukke, at klimaforandringerne er et tegn på Jesu genkomst.«

Det var der ikke meget svar i, skulle man mene, men alligevel fik det flere teologiske professorer og andre fagfolk op i det røde felt. Skovsgaards »forbrydelse« var, at selv om han ikke uden videre kunne svare ja til journalistens spørgsmål om klimaforandringerne, så bekræftede han med sin formulering, at Jesus faktisk vil komme igen en dag. Og det er ikke god latin i visse teologiske kredse.

Professor i etik og religionsfilosofi, Svend Andersen, mente, der burde nedsættes et udvalg i lighed med Etisk Råd, som kunne holde øje med, at præster og biskopper ikke kom med den slags udtalelser, som skader kirken. Det skræmmer folk væk, når Bibelens ord forkyndes, uden at en nytolkning lægges ind over det hele. Den samme professor mente, at det er naivt at forestille sig Jesu genkomst som noget virkeligt. Det er lige så grinagtigt, som hvis man forestiller sig, at Jesus sådan helt bogstaveligt fór til himmels som en raket, skrev han i et debatindlæg.

Skovsgaards forsigtige svar på journalistens enkle spørgsmål var en vigtig prøvesten. Den efterfølgende debat viste, at mange toneangivende på de statslige teologiske uddannelser og i kirken ikke tror på Jesu genkomst.

Skovsgaard stod fast. Ved et debatmøde et par uger senere sagde han: »Dommedag betyder, at Jesus skal komme virkeligt, synligt. Ligesom da han fór til himmels, som der står skrevet om i Apostlenes Gerninger. Og tegnene skal få os til at våge og bede. Men samtidig skal man huske, at de er en påmindelse og et løfte om Kristi genkomst. Så det er en glædelig dag at se frem til for de kristne.«

Genkomsten som en prøvesten

De forskellige led i trosbekendelsen hænger sammen. Omtolker man ét led, får det konsekvenser for de andre. Hvis Jesus ikke er Guds søn, så døde han ikke for vores synder, og så gik han ikke legemligt ud af graven. Hvis hans opstandelse kun var åndelig, og legemet stadig ligger i graven, så fór han ikke til himmels, og så kommer han naturligvis heller ikke igen.

Denne argumentationsrække kan også vendes. Hvis Jesus en dag kommer synligt igen for at standse verdens gang, som vi kender den, så er han også i de andre led helt bogstaveligt den, bekendelsen siger, han er. På den måde er vores forhold til Jesu genkomst en prøvesten for, hvordan vi opfatter resten af den kristne tros indhold.

Flere sager har i de senere år vist, at en stor del af de danske teologer afviser Jesu fysiske opstandelse. Men det forhindrer dem ikke i at optræde som præster og undervisere af kommende præster. Ved hjælp af deres teologi er de nemlig i stand til at fortolke Bibelen, så den giver mening for dem, selv om Bibelen efter deres fortolkning ikke handler om noget, der sådan rent fysisk er sket i virkeligheden – eller nogen sinde vil ske i den fysiske virkelighed.

De forkynnder Bibelen som livsposi. Og det slipper de af sted med, fordi menigheden ofte vil høre det, de siger, som om der er tale om reelle begivenheder.

Men hvis Jesu opstandelse er posi, så er genkomsten det også, og så giver det ikke mening at lytte til Guds løfter om en herlig fremtid uden synd og død. Har de ret, så er der ikke mere at hente i kristendommen end det, vi kommer til at opleve her på jorden inden vores død.

Midt i forvirringen bliver alle præster ved med at læse ordene: »Lovet være Gud ...« Det er de ord, der i deres sammenhæng lyder: »Lovet være Gud, vor Herre Jesu Kristi fader, som

i sin store barmhjertighed har genfødt os til et levende håb ved Jesu Kristi opstandelse fra de døde, til en uforgængelig og ukrænkelig og uvisnelig arv, der ligger gemt i himlene til jer, som af Guds magt ved troen bevares til en frelse, der holdes rede til at åbenbares i den sidste tid. Da skal I juble, skønt I nu en kort tid, hvis det skal være, må lide under prøvelser af mange slags» (1 Pet 1,3-6).

Det er ord, hvis poetiske kraft mange danskere har glædet sig over både ved livets begyndelse og afslutning, men ordene er meget mere end poesi. De handler om den skinbarlige virkelighed.

Advarsel og trussel

Det er ikke uden grund, at ord som dommedag og jordens undergang føles truende. Men det er mere konstruktivt at tænke på dem som en advarsel. Når vejrudsigten varsler storm eller orkan, så ringer folk ikke til DMI og siger: »I skal ikke komme her og true os!« Hvis de melder tilbage, så er det for at takke for advarslen, der måske reddede dem fra at drukne på havet.

Der er forskel på en advarsel og en trussel, og talen om dommedag er en advarsel til enhver, som endnu ikke tror.

Men for en kristen er talen om dommedag og Jesu genkomst hverken en advarsel eller en trussel. Den er et evangelium. Halleluja! Jesus kommer igen! Apostlen Johannes og mange med ham siger: Jo før, jo bedre (Åb 22,20).

Ingen bliver skuffet

Peter Plys siger et sted, at han elsker at spise af en krukke honning. Men der er et øjeblik, lige før man tager hul på en ny krukke honning, som er noget helt særligt. Han har ikke

noget navn for det øjeblik, men mon ikke det er det, vi kalder forventningens glæde?

Forventningens glæde er størst, siger vi. Det betyder vel, at glæden ved forventningen er større end glæden ved opfyldelsen. Sådan kan det være, når forventningen gælder en rejse eller en fest. Men sådan er det ikke med forventningen om Jesu genkomst. Der kan ingen skrue forventningen så højt op, at det ender med en skuffelse.

Den skønneste sommermorgen

I en prædiken til 2. søndag i advent over Luk 21,25-26 skrev Vedersø-præsten Kaj Munk om Jesu genkomst:

»Hvordan skal det gå til? Ingen Shakespeare har fantasi til at tænke sig det. Men Gud er jo også større end Shakespeare. Det er mig nok at tro på, at det skal gå til.

For en 15-16 år siden stod jeg en perlende sommermorgen i min have, aldeles fortabt i livets dejlighed. Da hørte jeg på én gang en underlig tone i luften, og jeg tænkte: Det skulle dog vel aldrig være Herren, der kommer igen?

Det viste sig nu senere, at redningsbåden ved havet holdt øvelse, og det var en raket, der var fyret af. Men jeg hverken lo ad mig selv eller skammede mig. Jeg havde fået noget at vide om mig selv, jeg var glad for.

Og aldrig vil jeg glemme den følelse af lykke, der greb mig ved muligheden for, at det kunne være ham selv. Skønnere syntes jeg ikke, den skønne sommermorgen kunne krones.«

Det er nødvendigt at håbe

Mennesker kan ikke leve uden håb. Det behøver man ikke læse i Bibelen for at blive overbevist om. Det ved både kunstnere og filosoffer. Deres opfattelse af håb er ikke nær så omfattende og slet ikke så grundfæstet som det kristne håb, men et par eksempler viser, at intet menneske kan leve helt uden håb.

De filmatiserede romaner *Hunger Games* handler om staten Panem, der engang i fremtiden styrer sine undersåtter med kontrol og terror. Men præsident Snow ved, at frygt ikke er motivation nok til at holde indbyggerne produktive i længden. Han siger et sted i den første film: »Håb er det eneste, der er stærkere end frygt. Lidt håb er effektivt. Meget håb er farligt. En gnist er udmærket, så længe den er under kontrol.«

Kunsten for en diktator er at give netop så meget håb, at det giver undersåtterne energi til dagen, men ikke så meget, at de begynder at tænke på forandring på længere sigt. Et stærkt håb modarbejder ensretning og kontrol.

I *Hunger Games 2* lurar et oprør mod styret. I den situation siger præsident Snow: »Vi kan ikke kontrollere dem med frygt, så længe der stadig er en gnist af håb.«

Mennesker uden håb mangler nemlig mod på fremtiden. Håb er et helt grundlæggende behov i alle mennesker.

I den lille bog »Håb« nævner filosofen Bertel Nygaard, at personer som Hitler, Stalin og Anders Breivik var drevet af håbet om et bedre samfund. Betyder det så, at håb er farligt? spørger han. Hans svar lyder: »Jeg vil hævde det modsatte: at faren lige netop opstår, når håbet som horisontudfordrende princip fortøner sig.«

Han advarer altså mod at slå sig til ro med den nuværende tilstand. Så bliver man nemlig ukritisk over for mennesker med afsporede forhåbninger.

Bertel Nygaard skriver ud fra en almen filosofisk baggrund, og han slutter kapitlet: »Vi kan altså ikke undgå håbet. Og formodentlig formår vi heller ikke helt at styre uden om dets farer. Men vi kan i det mindste forsøge at fastholde og udvikle vores evner til at håbe på noget andet og bedre – at gribe håbet som en sprække og distancering fra det, der synes at være givet.«

Som kristne er vi heldigvis ikke begrænset til at »fastholde og udvikle vores evner til at håbe«. Vi har fået håbet givet, og det er overraskende meget bedre end hvad som helst, et menneske selv kan udvikle – og det er solidt bygget på noget, vi ikke selv har grundlagt.

Et sted i bogen nævner Nygaard i øvrigt det kristne håb som et eksempel på, at håbet giver positiv inspiration. Håbet om evig frelse giver inspiration til næstekærlighed i dag.

Så langt filosofien, der taler ud fra menneskelig formåen, men alligevel har fanget noget væsentligt om menneskets behov for at have et håb.

Brud med manglende frimodighed

Det er passende at runde dette kapitel af ved at vende tilbage til bruden. Den betydelige svenske vækkelsesprædikant C.O. Rosenius siger i sin andagtsbog i teksten til den 12. august:

»Forestil dig en pige, som er opvokset i den dybeste fattigdom og elendighed. Hun har ikke haft noget fremtidshåb overhovedet, men nu har hun mødt en rig, fornem mand, der elsker hende, og som hun nu skal giftes med. Vil denne kvinde ikke med lethed udholde al modgang, hån og spot på vejen til hans palads og brylluppet? Jo – for rejsens besvær overgås så rigeligt af den lykke, som venter hende.«

Den lykke, som venter hende i fremtiden, bærer hende allerede nu. Det gør den, i samme grad som hun kan leve i tillid til sin forlovedes kærlighed. Han udvalgte hende, og han friede til

hende. Netop det er grundlaget for den lykke, der bærer hende gennem tiden frem mod brylluppet.

Og så får ateisten Piet Hein den sidste bemærkning:

Pessimisterne er dog de reneste tåber

– de tror på det modsatte af, hvad de håber.

Nej, de optimister, som livet beror på,

er dem, som tør håbe på noget, de tror på.

Piet Hein